

СЕКЦІЯ 5 ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2022-46-6

УДК 338.242(477)

Глушко А.Д.

*кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів,
банківського бізнесу та оподаткування
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4086-1513>
E-mail: glushk.alina@gmail.com*

Маслій О.А.

*кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів,
банківського бізнесу та оподаткування
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2184-968X>
E-mail: pugachaleksa@gmail.com*

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА РІВЕНЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Стаття присвячена дослідженню впливу інформаційної політики на фінансову безпеку держави. Актуалізована проблема захисту інформації, забезпечення ефективної інформаційної політики в умовах посилення інформаційної війни Російської Федерації проти України. Доведено, що ефективна інформаційна політика здатна забезпечити захищеність інтересів громадян, бізнесу та держави в інформаційному просторі, сприяти розвитку інформаційної стійкості суспільства, протидіяти можливим ризикам та загрозам. Висунута гіпотеза взаємозв'язку рівня ефективності інформаційної політики та рівня фінансової безпеки країни підтверджена в процесі дослідження шляхом застосування таких методів як нормування, квантування, індикаторний метод, методи кореляційно-регресійного та інтегрального аналізу. Обґрунтовано стратегічні напрями реалізації інформаційної політики в контексті підвищення рівня фінансової безпеки України.

Ключові слова: інформаційна політика, фінансова безпека, ризики та загрози, інформаційна війна, національні інтереси.

Hlushko Alina, Maslii Olexandra. THE INFLUENCE OF INFORMATION POLICY ON THE LEVEL OF FINANCIAL SECURITY OF UKRAINE

The article is devoted to the study of the impact of information policy on the financial security of the state. The problem of information protection, ensuring an effective information policy in the conditions of intensification of the information war of the Russian Federation against Ukraine is actualized. It is proved that an effective information policy is able to protect the interests of citizens, business and the state in the information space, promote the development of information stability of society, counteract possible risks and threats. The calculated integrated indicator of Ukraine's financial security testified to its dangerous level and the need to increase it. In this aspect, an effective information policy that enables citizens, businesses and the state to resist the dangers and threats that may cause financial damage, identified as one of the main components of the system of financial security of the state. The hypothesis of the relationship between the level of efficiency of information policy and the level of financial security of the country was confirmed in the study by applying such methods as rationing, quantization, indicator method, methods of correlation-regression and integrated analysis. At the same time, the evaluation of the effectiveness of Ukraine's information policy was carried out on the basis of the definition of an integrated indicator, the calculation of which was based on such global indices as Press Freedom Index, Social Progress Index, EGDl, Global Innovation Index. The conducted correlation-regression analysis showed the connection of medium closeness between the level of efficiency of information policy and the level of financial security of Ukraine. Given the active spread of misinformation in the information war, the strategic directions of information policy implementation in the context of increasing the level of financial security of Ukraine are substantiated. First of all, it is the development of a national information infrastructure capable of counteracting external and internal risks and threats, ensuring the protection of national interests, including economic ones. At the same time, the effectiveness of the measures to be implemented is possible only if they are comprehensive and systematic.

Keywords: information policy, financial security, risks and threats, information war, national interests.

Постановка проблеми. В умовах загострення світових кризових явищ в усіх сферах суспільного життя питання забезпечення національної безпеки є надзвичайно актуальним. Фінансова безпека є важливим пріоритетом державної політики, оскільки достатній її рівень створює сприятливі умови для розширеного відтворення, економічного зростання, підвищення соціальних стандартів та життєвого рівня населення.

Водночас стрімкий розвиток комп'ютерних технологій, глобальний характер систем масової комунікації свідчать про зростання ролі інформаційної складової для забезпечення як фінансової, так і національної безпеки в цілому. Можна стверджувати, що інформація стала стратегічним національним ресурсом, від рівня захищеності якої залежить захист економічних інтересів громадян, бізнесу та держави. Актуальність питань захисту інформації, забезпечення ефективної інформаційної політики посилилися з моменту розгортання гібридної агресії Російської Федерації проти України. Інформаційна війна передувала повномасштабному вторгненню та триває й нині. Тому необхідність підвищення ефективності інформаційної політики в контексті забезпечення фінансової та національної безпеки країни в цілому є беззаперечною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми забезпечення фінансової безпеки як складової економічної безпеки широко актуалізуються у працях вітчизняних науковців, зокрема В. Гейця, З. Варналія, О. Барановського, В. Шлемка, Я. Жаліла, В. Шлемка, О. Власюка, М. Єрмошенка, Т. Момот, Н. Юрків, Д. Буркальцевої, С. Онищенко та багатьох інших. Зокрема, у наукових дослідженнях В. Гейця розкриваються проблеми забезпечення економічної безпеки на рівні держави, регіону, підприємства [1]. Праці З. Варналія присвячені теоретичним засадам економічної безпеки, обґрунтуванню механізму її забезпечення. Вагомим внеском науковця правомірно визначити деталізацію загроз економічній безпеці та способів їх попередження [2]. У дослідженнях О. Барановського розкрито генезис безпеки з позицій соціологічного, філософського, й релігійного сприйняття [3]. Наукові дослідження С. Онищенко присвячені управлінню фінансово-економічною безпекою та обґрунтуванню механізму попередження загроз [4; 5]. В працях Н. Юрків розкриваються теоретико-методологічні засади та прикладні аспекти досяг-

нення безпеки реального сектору економіки [6]. Питання сутності та напрямів забезпечення фінансової безпеки висвітлено в роботах Я. Жаліло [7] та В. Шлемка [8]. Дослідження О. Власюка [9] та М. Єрмошенка [10] присвячені проблематиці фінансової безпеки: реальні загрози, стратегія забезпечення.

Водночас вплив інформаційної складової на фінансову безпеку країни, особливо в умовах посилення інформаційної війни, потребує подальшого дослідження.

Мета статті. Метою дослідження є обґрунтування впливу інформаційної політики на забезпечення фінансової безпеки держави та окреслення перспективних напрямів реалізації інформаційної політики в контексті підвищення рівня фінансової безпеки держави.

Виклад матеріалу дослідження та його основні результати. В сучасних умовах посилення відкритості національних економік, зростання внутрішніх та зовнішніх викликів і загроз функціонуванню секторів економіки, в тому числі фінансового, необхідність забезпечення фінансової безпеки посилюється.

Методичним підґрунтям оцінювання рівня економічної безпеки України є низка структурних складових фінансової безпеки, які безпосередньо впливають на її рівень, є основою для визначення напрямів нейтралізації загроз у фінансовій сфері та зміцнення як фінансової, так і економічної безпеки України загалом. Зокрема, банківська безпека характеризує рівень фінансової стійкості і стабільності банківських установ країни, що, в свою чергу, дає можливість забезпечити високий рівень ефективності функціонування банківської системи країни та захищеності від зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих чинників. Безпека небанківського фінансового сектору залежить від рівня розвитку фондового та страхового ринків, можливістю задовольняти потреби суспільства в фінансових інструментах і послугах.

Величина внутрішньої і зовнішньої заборгованості країни, рівень ефективності використання внутрішніх і зовнішніх позик та оптимальності їх співвідношення визначають боргову безпеку. Щодо бюджетної безпеки, то ця складова фінансової безпеки характеризується станом забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості державних фінансів.

Рівень довіри суспільства до національної грошової одиниці, її стійкість визнача-

Таблиця 1

Інтегральні показники складових фінансової безпеки України за 2013–2021 роки

Показник	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Інтегральний показник банківської безпеки, %	41,1	29,0	37,1	35,5	43,2	46,1	27,0	48,1	49,2
Інтегральний показник безпеки небанківського фінансового ринку, %	49,0	46,0	36,1	32,4	30,0	33,0	34,9	33,5	34,0
Інтегральний показник боргової безпеки, %	65,0	37,0	36,6	38,0	39,9	42,4	48,2	42,24	37,51
Інтегральний показник бюджетної безпеки, %	56,0	47,0	36,6	38,0	39,9	42,4	48,2	50,0	55,4
Інтегральний показник валютної безпеки, %	44,0	26,0	36,0	38,8	40,2	42,0	41,0	46,3	48,74
Інтегральний показник грошово-кредитної безпеки, %	59,0	70,0	44,9	54,9	54,5	42,3	36,5	38,0	39,2

Джерело: розраховано авторами за методикою [11]

ють валютну безпеку та створюють умови для розвитку національної економіки, зростання іноземних інвестицій, інтеграції України до світової економічної системи. Грошово-кредитна безпека являє собою стан грошово-кредитної системи, що забезпечує всіх суб'єктів національної економіки якісними та доступними кредитними ресурсами в обсягах та на умовах, сприятливих для досягнення економічного зростання національної економіки [11].

На основі Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України були розраховані абсолютні

значення індикаторів складових фінансової безпеки та визначені інтегральні показники, узагальнені в таблиці 1.

На основі розрахованих субіндексів фінансової безпеки її рівень представлено на рис. 1.

Таким чином, інтегральний показник фінансової безпеки України засвідчує її небезпечний рівень та необхідність впровадження оперативних заходів по його підвищенню. В цьому аспекті ефективна інформаційна політика є однією із головних компонент системи забезпечення фінансової безпеки держави.

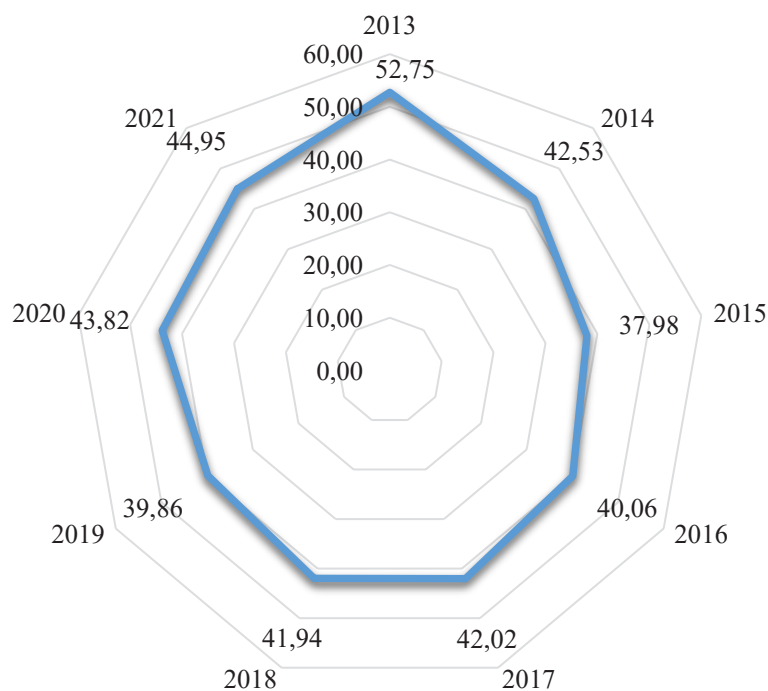

Рис. 1. Динаміка рівня фінансової безпеки України у 2013–2021 роках, %

Джерело: побудовано авторами за методикою [11]

Ефективна інформаційна політика повинна забезпечувати захищеність інтересів громадян, бізнесу та держави в інформаційному просторі, сприяти розвитку інформаційної стійкості суспільства, протидіяти можливим ризикам та загрозам, протистояти агресору в інформаційній війні тощо. На сьогодні не має чітко встановленої методики, яка б дозволила оцінити ефективність державної інформаційної політики. Водночас, враховуючи підходи науковців та показники, які лежать в основі ряду світових рейтингів, запропоновано оцінювання ефективності інформаційної політики України здійснити на основі інтегрального методу. Інтегральний показник ефективності інформаційної політики у дослідженні ґрунтується на таких глобальних індексах як Індекс свободи преси (Press Freedom Index), Індекс соціального прогресу (Social Progress Index), Індекс розвитку е-урядування (EGDI), Глобальний інноваційний індекс (Global Innovation Index). Зазначені індекси містять індикатори, які характеризують рівень ефективності інформаційної політики. Так, PFI дозволяє з'ясувати рівень відкритості та прозорості інформаційного середовища в країні, свободи слова. SPI містить 54 індикатори, які згруповані за трьома напрямками: задоволення базових людських потреб, забезпечення основ благополуччя (серед яких і доступ до інформації та комунікацій) та забезпечення можливостей для людей. EGDI містить три субіндекси (онлайн-сервісів, телекомунікаційної інфраструктури, людського капіталу) і дозволяє оцінити готовність урядів країн до використання інформаційно-комунікаційних технологій з метою надання якісних інформаційних та публічних послуг населенню. Динаміка позицій України у зазначених рейтингах представлена в таблиці 2.

Так, у рейтингу «Індекс свободи преси 2021» міжнародної правозахисної організації «Репортери без кордонів» (RSF) Україна посіла 97 місце серед 180 можливих, що є нижчим за минулорічний рівень на одну

позицію. Ситуацію в Україні в RSF характеризують як «проблематичну». Втрата позиції у рейтингу була зумовлена пандемією COVID-19. Інститут масової інформації (ІМІ) в RSF повідомляє про більш ніж 170 випадків застосування насильства по відношенню до співробітників ЗМІ минулого року. Для порівняння Німеччина у рейтингу опустилася на 2 позиції і посіла 13 місце. У 2020 році в країні нарахували щонайменше 65 насильницьких випадків на журналістів у Німеччині. Перші чотири місця посіли Норвегія, Фінляндія, Швеція і Данія [12].

Доцільно відмітити, що на початку травня 2022 року був опублікований «Індекс свободи преси 2022», згідно з яким Україна поступилася на 9 позицій та зайняла 106 місце. У цього річного звіті підкреслені катастрофічні інформаційного хаосу у нерегульованому світовому інформаційному онлайн-просторі, в якому поширюються фейкові новини та пропаганда. Міжнародна правозахисна організація «Репортери без кордонів» зниження рейтингу України пов'язує безпосередньо з військовою агресією Російської Федерації, відмічаючи такі фактори як небезпечні умови для ЗМІ, високий рівень цензури на окупованих територіях та масову дезінформацію [16].

За рівнем соціального розвитку у 2021 році Україна посіла 48 місце, піднявшись на 15 позицій серед 163 країн із показником індексу 73,38 бали, проти 66,97 у 2019-му році. У 2020 році, внаслідок пандемії, утруднення доступу до необхідних медичних послуг та надмірне навантаження на систему охорони здоров'я, кількість країн з «дуже високою» якістю життя, «високою» якістю життя та «помірно високою» якістю життя – скоротилась із 104 до 71 [17].

У 2020 році Україна посіла 69-е місце у рейтингу країн із найбільш розвиненим електронним урядуванням, піднявшись на 13 позицій, в порівнянні із 2018 роком. Дослідження «E-Government Survey 2020» демонструє, що Україна входить до групи країн із високим рівнем розвитку. На

Таблиця 2

Позиції України у світових рейтингах, які характеризують ефективність інформаційної політики

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Press Freedom Index	126 ↓	127 ↓	129 ↓	107 ↑	102 ↑	101 ↑	102 ↓	96 ↑	97 ↓
Social Progress Index	-	62 ↑	62	63 ↓	88 ↓	64 ↑	80 ↓	63 ↑	48 ↑
EGDI	-	87 ↓	-	62 ↑	-	82 ↓	-	69 ↑	-
Global Innovation Index	71 ↑	63 ↑	64 ↓	56 ↑	50 ↑	43 ↑	47 ↓	45 ↑	49 ↓

Джерело: побудовано авторами за [12; 13; 14; 15]

Таблица 3

**Показники ефективності інформаційної політики України за 2013–2021 роки
приведені до кількісного вигляду методом квантування**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Press Freedom Index	0,3000	0,2944	0,2833	0,4056	0,4333	0,4389	0,4333	0,4667	0,4611
Social Progress Index	0,6196	0,6196	0,6196	0,6135	0,4601	0,6074	0,5092	0,6135	0,7055
EGDI	0,4663	0,4663	0,5429	0,6196	0,5583	0,4969	0,5368	0,5767	0,5767
Global Innovation Index	0,5644	0,6135	0,6074	0,6564	0,6933	0,7362	0,7117	0,7239	0,6994

Джерело: розраховано авторами

Таблица 4

**Нормовані показники ефективності інформаційної політики України
за 2013–2021 роки**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Press Freedom Index	0,0750	0,0736	0,0708	0,1014	0,1083	0,1097	0,1083	0,1167	0,1153
Social Progress Index	0,1549	0,1549	0,1549	0,1534	0,1150	0,1518	0,1273	0,1534	0,1764
EGDI	0,1166	0,1166	0,1357	0,1549	0,1396	0,1242	0,1342	0,1442	0,1442
Global Innovation Index	0,1411	0,1534	0,1518	0,1641	0,1733	0,1840	0,1779	0,1810	0,1748

Джерело: розраховано авторами

зростання рейтингу України значно вплинуло створення додатку «Дія». Очолюють рейтинг такі країни, як Данія, Південна Корея, Естонія та Фінляндія.

Враховуючи вищезазначене, правомірно відміти, що Україна має позитивну динаміку щодо зростання рівня ефективності державної інформаційної політики. Водночас для підтвердження цього твердження з використанням методів квантування та згладжування (по тих роках, де відсутні офіційні дані) було приведено визначені якісні індикаторні показники ефективності інформаційної політики, представлені в таблиці 2 до кількісного вигляду (табл. 3).

Наступним етапом стало проведення нормування показників, результати якого представлено в таблиці 4.

На основі отриманих результатів визначено інтегральний показник ефективності інформаційної політики України (рис. 2). Графічна інтерпретація підтверджує зростання рівня ефективності інформаційної політики України в останні роки, а лінія тренду свідчить про стійку тенденцію до подальшого збільшення (величина достовірності апроксимації $R^2 = 0,812$).

Базуючись на проведених аналітичних дослідженнях, використовуючи інструментарій кореляційно-регресійного ана-

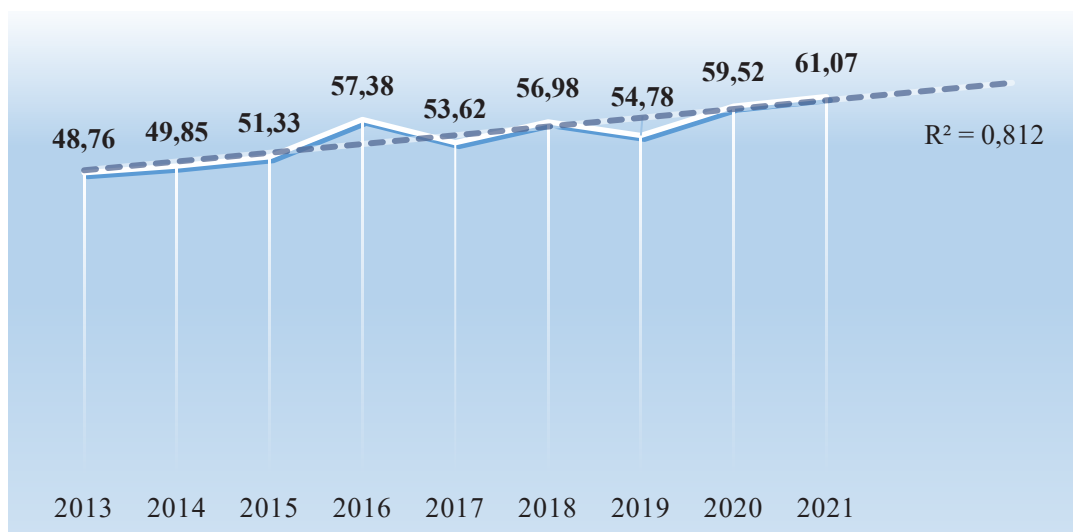

Рис. 2. Інтегральний показник ефективності інформаційної політики України у 2013–2021 роках, %

Джерело: побудовано авторами

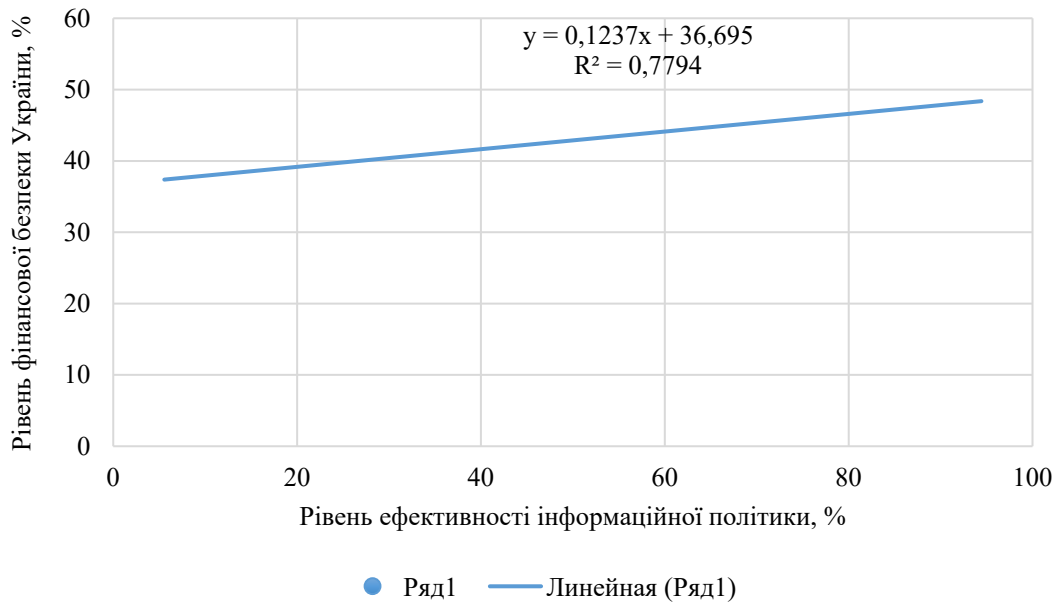

Рис. 3. Вплив інформаційної політики на рівень фінансової безпеки України

Джерело: побудовано авторами

лізу встановлено взаємозв'язок рівня ефективності інформаційної політики з рівнем фінансової безпеки держави. Графічна інтерпретація отриманих результатів представлена на рисунку 3.

Значення коефіцієнта кореляції 0,2165. Тобто, протягом 2013–2021 років спостерігається прямолінійний зв'язок між рівнем фінансової безпеки України та рівнем ефективності інформаційної політики. Сила зв'язку наближена до середньої. Отримані дані підтверджують висунуту гіпотезу щодо значення інформаційної політики в системі забезпечення фінансової безпеки України.

Сучасний стан розвитку суспільства, а також ситуація, що складається в українському та світовому інформаційному просторі, вимагає посилення ролі держави у процесі забезпечення доступу громадян України до оперативної, об'єктивної та правдивої інформації, забезпечення захисту національного інформаційного простору від негативних інформаційних впливів зовні. Таким чином на сучасному етапі розвитку держави потрібно створити адекватну інформаційну політику, що здатна протистояти зовнішнім загрозам, тому для цього необхідно удосконалювати напрями підвищення її ефективності.

Особливої уваги потребує проблема переліку пріоритетних напрямів державної інформаційної політики, адже раціональне та обґрунтоване їх виокремлення уможливить зосередження зусиль як науковців, так і органів державної влади та інституцій гро-

мадянського суспільства на врегулюванні пріоритетних сфер суспільного життя.

Прийняття у 2021 році Стратегії інформаційної безпеки України є важливим кроком підвищення ефективності інформаційної політики. Разом із тим, враховуючи активне поширення дезінформації з боку Російської Федерації в рамках інформаційної війни, що супроводжує пряму військову агресію, доцільно виокремити такі напрями реалізації інформаційної політики, в тому числі в контексті забезпечення фінансової безпеки України:

1. Розвиток національної інформаційної інфраструктури, здатної протидіяти дезінформації та інформаційним операціям з боку держави-агресора, забезпечувати захист національних інтересів, зокрема економічних.

2. Зміцнення інституційної спроможності у царині стратегічних комунікацій, що уможлиблює ефективний механізм координації та взаємодії між органами державної влади, що реалізують заходи протидії ризикам і загрозам в інформаційній, фінансовій та інших сферах національної економіки [18].

3. Підвищення рівня інформаційної стійкості населення, інформаційної культури та медіаграмотності як базису для протидії деструктивним інформаційним впливам.

Висновки. В умовах посилення інформаційної війни, поряд з прямою військовою агресією, значення інформаційної політики складно переоцінити. В умовах над-

звичайних ситуацій інформаційна політика виступає одним із головних інструментів протидії поглибленню кризових станів. Ефективна інформаційна політика здатна підвищити рівень безпеки, в тому числі фінансової, громадян, суб'єктів господарювання та держави в цілому. Реалізація визначених напрямів інформаційної політики дозволить забезпечити стійкість національного інформаційного середовища та зменшити деструктивний вплив зовнішніх ризиків та загроз.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Концепція економічної безпеки України / Керівник проекту В. М. Геєць. Київ : Логос, 1999. 56 с.
2. Варналій З. С. Економічна безпека : навч. посіб. Київ : Знання, 2009. 647 с.
3. Барановський О. І. Філософія безпеки : монографія : у 2 т. Київ : УБС НБУ, 2014. Т. 1. 831 с.
4. Управління фінансово-економічною безпекою : підручник / За заг. ред. В. О. Онищенко та Г. В. Козаченко. Полтава : ПолтНТУ, 2018. 530 с.
5. Варналій З. С., Онищенко С. В., Маслій О. А. Механізм попередження загроз економічній безпеці України. *Економічний часопис-XXI*. 2016. № 159. С. 20–25.
6. Юрків Н. Я. Економічна безпека реального сектора економіки України: стратегічні пріоритети і теоретико-методологічні засади забезпечення : монографія. Львів : ПАІС, 2012. 400 с.
7. Жаліло Я. А. Стратегія забезпечення економічної безпеки України. Пріоритети та проблеми імплементації. Київ : Сатсанга, 2001. 224 с.
8. Шлемко В. Т., Бінко І. Ф. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення : монографія. Київ : НІСД, 1997. 143 с.
9. Власюк О. С. Актуальні проблеми фінансової безпеки України в умовах посткризової трансформації : монографія. Київ : НІСД, 2014. 432 с.
10. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. 309 с.
11. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України № 1277 від 29.10.2013 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ME131588.html
12. World Press Freedom Index 2021. URL: <https://rsf.org/en/index?year=2021>
13. Міністерство соціальної політики України. Україна за два роки піднялась на 32 позиції в глобальному рейтингу за індексом соціального прогресу. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukrayina-za-dva-roki-pidnyalas-na-32-poziciyi-v-globalnomu-rejtingu-za-indeksom-socialnogo-progresu-minsocpolitiki>
14. UN E-Government Survey 2020. URL: <https://public-administration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2020>
15. Global Innovation Index 2021. URL: https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2021/
16. World Press Freedom Index 2021. URL: <https://rsf.org/en/index>
17. Міністерство соціальної політики України. Україна в рік пандемії піднялась на 17 позицій в глобальному рейтингу за індексом соціального прогресу. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/marina-lazebna-ukrayina-v-rik-pandemiyi-pidnyalas-na-17-pozicij-v-globalnomu-rejtingu-za-indeksom-socialnogo-progresu>
18. Глушко А. Д., Пантась В. В., Бабенко С. Р. Інформаційна політика в системі забезпечення фінансової безпеки держави. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2022. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10038>

REFERENCES:

1. Heiets V. M. (Ed.) (1999) Kontseptsiiia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [The concept of economic security of Ukraine]. Kyiv: Logos. (in Ukrainian)
2. Varnaliy Z. S. (2009) Ekonomichna bezpeka: navch. posib [Economic security]. Kyiv: Knowledge. (in Ukrainian)
3. Baranovsky O. I. (2014) Filosofiia bezpeky: monohrafiia [Security Philosophy: Monograph]. Kyiv: UB NBU. (in Ukrainian)
4. Onyshchenko V. O., Kozachenko H. A., Onyshchenko S. V., Zavora T. M. (2018) Upravlinnya finansovo-ekonomichnoyu bezpekoyu: pidruchnyk [Management of financial and economic security: a textbook]. Poltava: PoltNTU. (in Ukrainian)
5. Varnaliy Z. S., Onyshchenko S. V., Masliy O. A. (2016) Mexanizm poperedzhennya zagroz ekonomichnij bezpeci Ukrayiny [Mechanism for preventing threats to Ukraine's economic security]. *Economic Journal-XXI*, no. 159, pp. 20–25.
6. Yurkiv N. Ya. (2012) Ekonomichna bezpeka realnoho sektora ekonomiky Ukrainy: stratehichni priorytety i teoretyko-metodolohichni zasady zabezpechennia: monohrafiia [Economic Security of the Real Sector of the Ukrainian Economy: Strategic Priorities and Theoretical and Methodological Principles of Providing: monograph]. Lviv: PAIS. (in Ukrainian)
7. Zhaililo Ya. A. (2001) Stratehiia zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Strategy for ensuring the economic security of Ukraine. Priorities and implementation issues]. Kyiv: Satsang. (in Ukrainian)
8. Shlemko V. T., Binko I. F. (1997) Ekonomichna bezpeka Ukrainy: sutnist i napriamky zabezpechennia: monohrafiia [Economic security of Ukraine: essence and directions of providing: monograph]. Kyiv: NISD. (in Ukrainian)
9. Vlasjuk O. S. (2014) Aktualni problemy finansovoi bezpeky Ukrainy v umovakh postkryzovoi transformatsii: monohrafiia [Actual problems of financial security of Ukraine in the conditions of post-crisis transformation: monograph]. Kyiv: NISD. (in Ukrainian)
10. Yermoshenko M. M. (2001) Finansova bezpeka derzhavy: natsionalni interesy, realni zahrozy, stratehiia zabezpechennia [Financial security of the state: national interests, real threats, security strategy]. Kyiv: Kyiv National University of Trade and Economics. (in Ukrainian)
11. On approval of Methodical recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine № 1277 dated 29.10.2013. Available at: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ME131588.html (accessed 15 May 2022).
12. World Press Freedom Index 2021. Available at: <https://rsf.org/en/index?year=2021> (accessed 25 May 2022).
13. Ministry of Social Policy of Ukraine. In two years, Ukraine has risen to 32 positions in the global ranking of the index of social progress. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukrayina-za-dva-roki-pidnyalas-na-32-poziciyi->

- v-globalnomu-rejtingu-za-indeksom-socialnogo-progresu-minsocpolitiki (accessed 25 May 2022).
14. UN E-Government Survey 2020. Available at: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2020> (accessed 25 May 2022).
 15. Global Innovation Index 2021. Available at: https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2021/ (accessed 25 May 2022).
 16. World Press Freedom Index 2021. Available at: <https://rsf.org/en/index> (accessed 25 May 2022).
 17. Ministry of Social Policy of Ukraine. In the year of the pandemic, Ukraine rose by 17 positions in the global ranking of the index of social progress. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/marina-lazebna-ukrayina-v-rik-pandemiyi-pidnyalas-na-17-pozicij-v-globalnomu-rejtingu-za-indeksom-socialnogo-progresu> (accessed 25 May 2022).
 18. Hlushko A. D., Pantas V. V., Babenko S. R. (2022) Informacijna polityka v systemi zabezpechennya finansovoyi bezpeky derzhavy [Information policy in the system of financial security of the state]. *Electronic scientific professional publication "Effective Economics"*, no. 2. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10038> (accessed 26 May 2022).

Стаття надійшла до редакції 30.05.2022.

The article was received 30 May 2022.